

Englezii știu să râdă

Țara lui Shakespeare nu se laudă cu niciun maestru al sculpturii și nici cu vreun „clasic” intrat cu șevaletul în istorie. Totuși, principalul său activ cultural, umorul sec, nu ieșe niciodată din modă. De Diana-Florina Cosmin

Oseară ploioasă de toamnă la Londra. Ușa de la biroul Lordului John se dă de perete și valetul său, Charles, intră cu respirația tăiată: „Sir, Tamisa a ieșit din matcă, jumătate din Londra e inundată, apele se apropiie de conac...“. Nu apucă să-și termine fraza, că lordul John îl întrerupe, calm: „Charles, de câte ori ți-am spus să bați la ușă înainte să intri? Unde-ți sunt bunele maniere?“. Valetul iese. După câteva minute, ușa se dă de perete din nou. Același Charles găfăind, disperat: „Sir, Sir... Tamisa a ajuns la porțile noastre, trebuie

să evacuăm...“. Lordul John, fără să-și ia ochii din hârtii: „Charles, ce te-am învățat eu? Unde e buna ta creștere?“. După încă cinci minute, se aude o bătaie în ușă. „Așa, Charles, ai văzut că se poate? Intră!“. Valetul intră, face o plecăciune și anunță, ceremonios, arătând către cadrul ușii: „Sir, Tamisa!“...

Puține anecdotă pot surprinde cu atâtă acuitate și finețe spiritul – dar și prejudecățile - unui popor precum povestioara cu umor sec de mai sus. Deși pare că maselor sobră nu poate fi clintită de nimeni și de nimic iar simțul umorului este pe de-a-

ndoaselea față de cel al restului europenilor, britanicii au reușit să ducă talentul autoironie la rang de artă. Cea mai bună dovdă: până pe 5 septembrie, muzeul Tate Britain din Londra găzduiește pentru prima dată o expoziție de caricaturi originale, de la 1735 și până-n prezent, intitulată „Rude Britannia“. Termenul englezesc „rude“, care acoperă o plajă întreagă de semnificații - de la „prost-crescut“ până la „vulgar“ sau chiar „jignitor“ - descrie perfect tematica expoziției, în fața căreia cei asemenei Lordului John ar putea strâmba din nas (dar nu s-ar putea abține să nu chicotească

pe la colțuri!). De la ilustrațiile semi-porno-grafice din secolul al XIX-lea ale lui Aubrey Beardsley până la fotografii trucate cu Tony Blair aşezat în patru labe pentru a fi folosit de George W. Bush drept scăunel pentru a se urca pe calul său, „Rude Britannia“ este o ocazie bună de a râde copios atât împreună cu britanicii, cât mai ales... de ei.

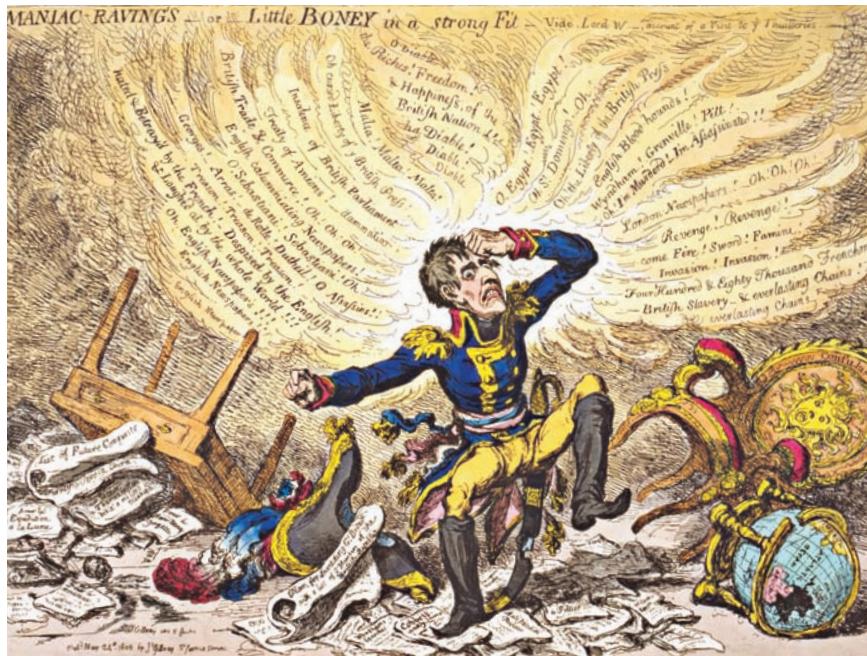
CARTOFII DISCORDIEI. Trecând de ușa care desparte primele încăperi ale expoziției – tăiată sub forma pantaloniilor unui lord englez de acum trei secole – exponatele te duc cu gândul la produsele etalate pe rafturile unui supermarket. În ciuda încercării de a le grupa pe epoci sau pe stiluri, senzația generală este că „obiectele de artă“ nu se potrivesc împreună două căte două. Ziarul englez „The Telegraph“ califică, la începutul lunii

iunie, desfășurarea de forțe de la Tate drept „o încercare atât de desperată de a face oamenii să râdă încât mi-ar fi fost jenă să fiu în locul curatorilor“.

Principala nemulțumire a criticilor britanici: faptul că „Rude Britannia“ amestecă ilustrații și caricaturi din secolul al XVIII-lea (majoritatea cu personaje savuroase pentru epocă, dar peste care istoria a trecut nemilos, transformându-le în ilustre anonime) cu fotografii, sculpturi din ghips sau plastic și momente video avându-i ca protagonisti pe contemporani precum Tony Blair sau Doamna de Fier, Margaret Thatcher. Frustrarea este ușor de înțeles: o glumă din alte vremuri, care vine cu „notă

Substratul hohotelor de râs e unul politic, ca în fotografie lui Tony Blair pozându-se cu telefonul mobil în fața unui câmp petrolier în flăcări din Irak

explicativă“, nu-ți poate sătârni râsul la fel de rapid precum o fotografie trucată a lui Tony Blair râzând cu gura până la urechi în timp ce și face singur o poză cu mobilul în fața unui câmp petrolier în flăcări din Irak. Substratul hohotelor de râs este, însă, mult mai profund, cu bătaie clară spre implicarea Regatului Unit în Irak, extrem de nepopulară în rândul britanicilor, sau către „dădăceala“ permanentă a statului la adresa obiceiurilor nesănătoase de consum. Acest fapt este ilustrat printr-un

grup statuar de figurine de ghips, întruchi-pând fructe și legume, care atacă o pungă cu cartofi prăjiti.

CÂND IUBIREA DEVINE ABSURDĂ.

Dacă istoricul britanic Paul Johnson afirma la sfârșitul lunii iulie, într-o opinie trimisă ediției americane Forbes, că „Barack Obama îi urăște pe britanici”, arătându-se dezamăgit de răcirea subită a „frumoasei prietenii” dintre SUA și Marea Britanie, curatorii „Rude Britannia” nu par să-i împărtășească sentimentele. Britanicii și americanii nu se aflau, nici înainte de Obama, într-o lună de miere politică, fotografările trucate ale lui Alison Jackson –

UN SHOW NONCONFORMIST

- » Unul dintre simbolurile inepuizabilei autoironii britanice este și serialul TV „Little Britain”, care ia peste picior personaje de toate categoriile și vârstele, majoritatea în interpretarea lui Matt Lucas și David Walliams, scenariștii serialului, care se deghizează conform fiecărui rol în parte;
 - » Modul în care „Mica Britanie” este pusă în scenă lasă impresia că show-ul este un fel de ghid oferit publicului străin pentru a înțelege mai bine filozofia britanicilor, dar audiența sa principală o reprezintă tot englezii, scoțienii, galezii sau irlandezii cu simțul umorului;
 - » Principala critică adusă show-ului – catalogat de către unele ziarе drept „umor de WC” – se leagă de ironizarea – descul de incorrectă politic - a unor categorii sociale precum bătrânii, comunită-

